

Əli ƏMİRLİ

Uzun illər televiziya tamaşaçıların yüksək bədii dəyərliliyi sevindiren, televiziya tamaşası kimi sanat növünün yerli və daha maraqlı modelini yaradan Azərbaycan televiziyası "Sabah" yaradıcılıq studiyası uzun fasilədən sonra "Yağlı boya ilə ailə portreti" adlı yeni bədii televiziya filmi ilə teleekrana çıxdı. Tovuz rayonu sərhədində baş verən hadisələrlə bağlı gərgin günlərin həyəcanını, itkilərin ağrısını yaşayan, fəni görünməyən koronavirusun meydan oxuduğu zaman kəsiyində yeni filma maraqlı oyaatmaq təşəbbüsü yaradıcı kollektiv, elə "Sabah" studiyası üçün də bir sınaq idi. İnamlı deyə bilərik ki, film yaradıcıları bu sınaqdan üzəgə çıxdılar. Film tamaşaçını təsirəndirə bildi. Fikrimcə, hər bir sanat nümunəsi üçün ən vacib olan da məhz budur, istehlakçıni təsirəndirmək!

Filmin ssenari müəllifi və rejissoru Sırac Mustafayev hədəfi düzgün seçib: bütün dünyada gücün bəşəriyyətə meydan oxuduğu, insanlığın, humanizmin defisitə çevrildiyi, nəticədə əbədi monovi dəyərlərin dəqredəsizliyə uğradığı bir zamanda mərhəmətin yada salınması, yüksək monovi dəyərlərin sönümü şəkil-də törənmə və təbliğ edilməsi. O da təsirsiz deyil ki, filmin tematikası müasir zamanımız, konkret desək, lap bu günümüz üçün son dərəcə aktualdır, onun ekranda nümayişə də, necə deyərək, lap yerinə düşdü. Yəni də Tovuz rayonu sərhədindəki mənfur erməni tərxiyatını yada salıram. Bu qışa və ağır dövşülərin miyayətə silkələməsi, ölkə daxilində yaranmış həmrəylik və səfərbərlik ovaqta, orduya dəstək hərəkəti, qır bahasına qazandığımız qələbə və düşmənmə qarşı qəzob hissi filmin əhəmiyyətini bir az da artırır oldu. Bəlo bir vaxtda "Yağlı boya ilə ailə portreti" kimi xeyrixah duyğulara köllənməsi filmin böyük ehtiyac vardi.

Hər bir tamaşaanın, filmin ilkin uğuru, əlbəttə, dramaturgiyadan başlayır. "Yağlı boya ilə ailə portreti" filminin süjet xətti çox sadədir, xronometraja uyğun olaraq bixətəlidir. Filmin qəhrəmanı Çingiz müəllimin yeganə övladı Arif xarici ölkədə rəssamlıq təhsilini yarımaç qoyub könüllü cəbhəyə yollanıb, qəhrəmanlığa şəhid olub, arvadı Fıraqın oğlu itkisinə dəzməyib haqq dünyasına qovuşub, özü də ölümdürün arasında var-gəldirdi. Onu bu dünya ilə bağlayan

əsas iplər çoxdan qırılıb, bəlo elə ona görədir ki, film boya o, mərhum arvadı və oğlu ilə xoyalı ünsiyətdədir. İndi onun ömrünün ən maraqlı məqamları bir vaxt çox xosbəxt olmuş ailəsi ilə bağlı xatirələrindədir. Məhz bu xatirələr zamanı onun üzə işıqlanıb, qəmli çöhrəsinə xosbəxt təbəssüm qonur.

Çingiz müəllim yaşadığı həyatın hərmətli adamlarındadır. Film boya biz bunu qonşuların ona münasibətində görürük. Bax, elə bu qonşularla münasibətdə Çingiz müəllimin ən yaxşı cəhətləri üzə çıxır. Qonşu qadın 6-7 yaşlı oğlu ürək xəstəsidir. Onun müalicəsi, daha doğrusu, əməliyyatı qarşıda Türkiyədə mümkündür, amma buna iyirmi min manat lazımdır, qadının ölümdə isə vur-tut üç min manat var. Rusiyaya qazanc dalınca gedib ailəsinin bixəfəlik unutmüş şərfəsinin atanı isə xəstə oğlundan heç xəbəri yoxdur.

Çingiz müəllim uşağı xilas etmək üçün pul axtarır, ona altı min manat lazımdır, niyə altı min? Tamaşaçı bunu sonra biləcək. Qəhrəmanımız çox səvdiyi zəngin kitabxanasını satmaq qərarına gəlir. Kitab satmaqla o qədər pul əldə etməyin mümkün olmadığını bilso də, başqa çıxış yolu yoxdur. Bu yerə süjet xəttinə Çingiz müəllimin keçmiş tələbəsi

Təsirli film

"YAĞLI BOYA İLƏ AİLƏ PORTRETİ"
FİLMİ HAQQINDA TƏƏSSÜRATLARIM

Cavid qoşulur, müəlliminə kömək etmək üçün əslində, ona lazım olmayan kitabları götürüb əvəzində ona yeddi min manat verir. Bax, elə bu yerə filmin ən təsirli məqamı yetişir: Çingiz müəllim üstündə mərhum arvadının şəkilə olan dolabın siyrimosini çəkir, üstünə 11 min manat yazılmış bağlı paketi çıxarır. Tamaşaçıya məlum olur ki, bu pul şəhid olmuş Arifin dövlət tərəfindən verilmiş qanpuluudur. Müəlicəyə böyük ehtiyac olan ata oğlunun qanpuluunu öz sağlamlığına şərf etməyə qıymayıb, o! qalxmayıb. Başa düşülən vəziyyətdir. İndi isə bu pulla bir körpəni həyata qaytarmaq mümkündür. Çingiz müəllim oğlunun qanpuluuna kitabların satılmasını əldə edirdiyi pulu da əlavə edib qonşu qadına verir ki, uşağın həyatını xilas etsin. Bu epizod filmin ən təsirli, ağrıntı yerli, əhva-

latın kulminasiyasıdır. Sonrakı epizodlar fikrimcə, artıqdır, Çingiz müəllimin xarakterinə yeni bir şey əlavə etmir.

Film insanlığı, humanizmi, mərhəməti qabardır, dediyimiz kimi, törənmə və təbliğ edir. Bir tamaşaçı, yazıçı kimi hesab edirik ki, insanın ən güclü, ən nəzib hissi mərhəmətdən keçir. Hacı Zeynalabdin Tağıyev dilindən səsləndirdiyi kimi, nəfəsinə sahib olan insan şeytanə də mərhəməti ilə qalib gələ bilər. Filmin qəhrəmanı Çingiz müəllim də bir insan kimi öz mərhəmət missiyasını şərfəli yerinə yetirir. Film elə burda da bitə bilər, sonrakı təfərrüatları ehtiyac yox idi.

Filmin bədii məziyyətlərindən gəlincə, mon məxsusi olaraq birtərəfli mövqə sorguloyur, filmin qüsurlarını dilə gətirməyər, xeyrixah niyyətlə çəkilmiş və yüksək insani keyfiyyətlərə kifayət qo-

dar itəddadla xidmət edən filmdə nəqsən axtarmağı indiki zaman üçün münasib hesab etmərəm, çünki "Yağlı boya ilə ailə portreti" filminin mon zamanımıza uyğun çox vacib bir missiyasını yerinə yetirən xeyrixah bir nümunə kimi dəyərləndirərəm.

Filmin ssenari müəllifi və rejissoru Sırac Mustafayev əsasən yaxşı, materialı uyurlı aktyor həyatı seçə bilib. Uzun illər pəşəkər dublaj aktyoru kimi tanıdığımız Əldəniz Rəsulov təbii oyun göstərir. Ekranda göründüyü ilk kadrlardan sona qədər tamaşaçı diqqətini özündə saxlaya bilir, seyrçini əməllərinə inandırır. Bu sözləri Fıraqın rolunun ifaçısı Leyli Yəliyeva haqqında da demək olar. Çingiz müəllimin xatirələrində canlanan səhnələrdə aktrisa iri planda kamera qarşısında rahatdır, işıqlı və mələhətədir. Personajının dramını dərinləndirən hissədir, təbii yaşayır.

Bir sıra uğur qazanmış filmlərimizin qəhrəmanı Bəhrüz Vaqifoglu materialının az olmasına baxmayaraq, uyurlı görkəmi, mələhətli təbəssümü ilə rəğbət qazanmış və məsəbət ovaq yaratmış bacarır. Umumiyyətlə, filmdə aktyor oyununu rəzilə dəqurur. Kəbirə Həşimli, gənə aktyor Cəfər Həşimli, Elşən Çarhanlı, Rəşad Səfərov, Ramiz Zeynalov, Gülnar Nəbili, Aygün Fətəliyeva ilk baxışda təbəllikləri ilə diqqəti çəkir. Onların ekranda canlandırıldığı personajların hər biri təz-təz görüdüymüz, rast gəldiyimiz, tanıdığımız adamlardır. Əslində, onları hər biri özünü oynadır.

Əlbəttə, mon rəsənziya yox, tamaşaçı təəssüratını yazıram, odur ki, filmin ərsəyə gəlməsində operatorun (Fahir İmanquliyev), quruluşçu rəssamın (Elyaz Səfərov), bəstəkarın (Vəsal Əməröv) işində mon məxsusi söz əməyacam, amma kiçik sintetik sənətdir, istənilən filmin uğur qazanmasında yaradıcı kollektivin hər bir üzvünün payı, əməyi, itəddadı var. Bu fikir "Yağlı boya ilə ailə portreti" filminin yuxarıda adlarını çəkdiyim pəşəkər kollektivinin hər bir üzvünə aiddir.

Sonda filmin yaradıcı kollektivini, Azərbaycan televiziyası "Sabah" yaradıcılıq studiyasının rəhbər həyatını və filmin prodüseri Şərif Qurbanoluyevi təbrik edir, studiyaya yeni yaradıcılıq uqurları arzulayır.